

MRF 2023.40

Retten på Bornholms dom af 3. februar 2023, sag 1-6/2023

Anklagemyndigheden mod T

Ejer af havecenter idømt bøde på 10.000 kr. for at sælge to gødningsmidler, der er omfattet af EU's forordning 2019/1148 om markedsføring af eksplosive stoffer, uden at iagttage forordningens regler om bl.a. orientering af ansatte og erhvervsmæssige købere om indberetningspligt af mistænkelige transaktioner, men frifindelse for overtrædelse af bekendtgørelse, da der ikke var meddelt påbud til T. Formildende omstændighed, at T, der var ubekendt med reglerne, straks efterlevede reglerne, og at Sikkerhedsstyrelsen ikke have besvaret henvendelse om reglernes indhold.

Straffesagen drejede sig om, at der på T's havecenter i en periode op til den 6. september 2022 var solgt gødningsmidlerne 'Subtral plantenæring' og 'Hornum Rhododendron', der begge er omfattet af EU's forordning 2019/1148 om markedsføring og anvendelse af udgangsstoffer til eksplosiv stoffer. Ved et tilsyn havde Sikkerhedsstyrelsen konstateret, at dette salg var sket, uden at havecentret kunne godtgøre, at de ansatte, der solgte de nævnte gødningsmidler, var bekendt med, hvilke gødningsmidler der indeholder regulerede eksplosive stoffer og ikke var vejledt om forpligtelserne efter forordningens art. 5-9 om bl.a. indberetning af mistænkelige transaktioner, samt at der ikke ved salg af denne gødning til erhvervsdrivende var sket den underretning om indberetningsforpligtelsen, som følger af forordningens art. 7. Der blev herefter rejst straffesag mod T som ejer af havecentret for overtrædelse af våbenlovens § 10, stk. 3, nr. 1, om straf for overtrædelse af forordningens art. 7 og 9. Endvidere omfattede tiltalen overtrædelse af § 8, jf. § 6 i bekendtgørelse nr. 132 af 30. januar 2021 om Sikkerhedsstyrelsens kontrol med udgangsstoffer til

eksplosivstoffer. Af bekendtgørelsens § 6 fremgår, at Sikkerhedsstyrelsen kan udstede påbud til erhvervsdrivende, der overtræder bl.a. forordningens art. 7 og 9. T bestred ikke de faktiske forhold. Byretten lagde til grund, at T uden forbehold havde erkendt sig skyldig i tiltalen, men fastslog herefter, at der ikke var grundlag for at straffe for overtrædelse af bekendtgørelse nr. 132 af 30. januar 2021, da der ikke forudgående var meddelt påbud til T. Herefter blev T idømt en bøde på 10.000 kr. for overtrædelse af forordningens art. 7 og 9, idet retten fandt, at det var en formildende omstændighed, at T, der var ubekendt med reglerne, straks havde kontaktet sin brancheorganisation, da han modtog Sikkerhedsstyrelsens tilsynsvarsel, for at få oplysning om reglerne, og at brancheorganisation ikke ved at kontakte Sikkerhedsstyrelsen fik nærmere oplysninger om reglernes indhold, og at T i øvrigt umiddelbart efter, at han blev gjort opmærksom på reglerne, foretog den fuldstændige efterlevelse af reglerne og fremsendte dokumentation til Sikkerhedsstyrelsen.

Kommentar: Dommen giver anledning til to principielle bemærkninger. For det første må det undre, at Sikkerhedsstyrelsen ikke meddelte påbud til T efter tilsynsbesøget, men at der i stedet blev rejst straffesag, hvor det så tillige må undre, at der rejses tiltale for ikke at efterkomme et påbud, som ikke er meddelt, og som byretten derfor med god grund frifandt for. Dommen understreger, at anklagemyndigheden bør være opmærksom på, at hvor en EU-regel eller dansk regels håndhævelse kræver et forudgående påbud fra myndigheden, foreligger der alene et strafbart forhold, når fristen for opfyldelse af dette påbud er udløbet. Se tilsvarende **MRF 2022.260 V**, hvor dette ligeledes blev overset af anklagemyndigheden, og der derfor skete frifindelse for overtrædelse af fiskerilovgivningens regler om kvotelofter. For det andet illustrerer dommen på sin egen måde, at mængden af nye detaljerede EU-regler (og danske regler) ofte kan føre til, at erhvervsdrivende ikke kender til reglerne, hvilket så generelt søges løst ved, at myndighederne meddeler et påbud om at overholde reglerne. Det forekommer således uklart, hvorfor der i dette tilfælde blev rejst straffesag, da dette helt kunne være undgået med et påbud, og hvorfor Sikkerhedsstyrelsen ikke ville oplyse brancheorganisationen om reglernes

MRF 2023.40

indhold. Byretten havde med tiltalen efter våbenloven ingen anden udvej end at idømme T en bøde, men kunne begrænse bøden grundet de formildende omstændigheder.



D O M

afsagt den 3. februar 2023

Rettens nr. 1-6/2023

Politiets nr. 2200-84174-00037-22

Anklagemyndigheden

mod

Tiltalte

CVR nr.

Anklageskrift er modtaget den 3. januar 2023.

Tiltalte er tiltalt for overtrædelse af

bekendtgørelse nr. 132 af 30. januar 2021 om Sikkerhedsstyrelsens kontrol med udgangsstoffer til eksplosivstoffer § 9, jf. § 8, jf. § 6, stk. 1 samt våbenlovens § 10, stk. 3, nr. 1, jf. stk. 5, jf. Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2019/1148 af 20. juni 2019 om markedsføring og anvendelse af udgangsstoffer til eksplosivstoffer m.v. artikel 7, stk. 1 og stk. 2 litra a og litra b og artikel 9, stk. 2, ved i en periode op til den 6. september 2022 på Adresse i Rønne, ikke at have overholdt sine forpligtigelser som erhvervsdrivende ved salg af regulerede udgangsstoffer til eksplosivstoffer, idet Tiltalte blandt andet solgte produkterne ”Substral plantenæring” og ”Hornum Rhododendron gødning”, som begge er et reguleret udgangsstof på trods af, at virksomheden ikke kunne godtgøre følgende over for Sikkerhedsstyrelsen:

- at virksomheden ved salg af regulerede udgangsstoffer til eksplosivstoffer til andre erhvervsdrivende, underretter den anden erhvervsdrivende om, at videresalg af regulerede udgangsstoffer er underlagt indberetningsforpligtigelser ved væsentlige bortkomster eller tyverier, og

- at dens ansatte, der deltager i salg af regulerede udgangsstoffer til eksplosivstoffer, er bekendt med, hvilke af de produkter, som den erhvervsdrivende gør tilgængelige, der indeholder regulerede udgangsstoffer til eksplosivstoffer, og

- at dens ansatte, der deltager i salg af regulerede udgangsstoffer til eksplosivstoffer, er vejledt i forordningens forpligtelser i artikel 5-9, herunder indberetning af mistænkelige transaktioner samt indberetning i forbindelse med væsentlige bortkomster eller tyverier, og

- at virksomheden har en procedure til opdagelse af mistænkelige transaktioner.

Påstande

Anklagemyndigheden har nedlagt påstand om bødestraf.

Tiltalte har erkendt sig skyldig.

Sagens oplysninger

Der er afgivet forklaringer af tiltalte samt af Vidne 1, Vidne 2, Vidne 3 og Vidne 4.

Forklaringerne er lydoptaget og gengives ikke i denne dom.

Tiltalte er ikke tidligere straffet.

Retten's begrundelse og afgørelse

Tiltalte har uden forbehold erkendt sig skyldig. Der er imidlertid efter bevisførelsen ikke grundlag for at fastslå, at tiltalte har overtrådt eller undladt at efterkomme et af Sikkerhedsstyrelsen udstedt påbud. Det er derfor ikke bevist, at tiltalte har overtrådt bekendtgørelse nr. 132 af 30. januar 2021 om Sikkerhedsstyrelsen's kontrol med udgangsstoffer til eksplosivstoffer. For så vidt angår overtrædelse af våbenloven, findes tiltaltes erkendelse at være støttet af de oplysninger, der i øvrigt foreligger. Det er derfor bevist, at tiltalte er skyldig i denne del af den rejste tiltale.

Straffen fastsættes til en bøde på 10.000 kr., jf. våbenlovens § 10, stk. 3, nr. 1, jf. Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2019/1148 af 20. juni 2019 om markedsføring og anvendelse af udgangsstoffer til eksplosivstoffer m.v. artikel 7, stk. 1, og stk. 2, litra a, og litra b, og artikel 9, stk. 2.

Retten har ved bødens udmåling lagt vægt på forholdets karakter, herunder at forholdet er begået i erhverv, men har som formildende omstændigheder lagt vægt på, at det efter bevisførelsen må lægges til grund, at tiltalte, der var ubekendt med de pågældende regler, da han modtog Sikkerhedsstyrelsen's tilsynsvarsel straks kontaktede sin brancheorganisation samt den butikskæde, hans virksomhed er en del af, for at få oplysninger om indholdet af de pågældende regler, men at hverken brancheorganisationen eller butikskæden var bekendt med reglerne, og at brancheorganisationen heller ikke ved at kontakte Sikkerhedsstyrelsen fik nærmere oplysninger om reglernes indhold og rækkevidde. Retten lægger endvidere som formildende omstændigheder vægt på, at tiltalte umiddelbart efter, at han under

tilsynsbesøget var blevet gjort opmærksom på, at hans virksomhed ikke efterlevede reglerne, og uden at være meddelt et påbud fra Sikkerhedsstyrelsen, foretog det fornødne til en fuldstændig efterlevelse af reglerne og fremsendte dokumentation herfor til Sikkerhedsstyrelsen.

Thi kendes for ret:

Tiltalte skal betale en bøde på 10.000 kr.

Tiltalte skal betale sagens omkostninger.

Dommer

Bekendtgørelse 2021-01-30 nr. 132 om Sikkerhedsstyrelsens kontrol med udgangsstoffer til eksplosivstoffer

I medfør af § 1 b, stk. 4, og § 10, stk. 4, i lov om våben og eksplosivstoffer m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 920 af 29. august 2019, som ændret ved lov nr. 125 af 30. januar 2021, og efter forhandling med erhvervsministeren fastsættes:

§ 1. Denne bekendtgørelse finder anvendelse ved Sikkerhedsstyrelsens inspektion og kontrol med salg af udgangsstoffer til eksplosivstoffer efter Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2019/1148 af 20. juni 2019 om markedsføring og anvendelse af udgangsstoffer til eksplosivstoffer m.v. med senere ændringer og bekendtgørelse om udgangsstoffer til eksplosivstoffer.

Undersøgelserbeføjelser

§ 2. Sikkerhedsstyrelsen inspicerer og fører kontrol med, at artikel 5, 7, 8 og 9, stk. 1-2, og stk. 4-6, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2019/1148 af 20. juni 2019 om markedsføring og anvendelse af udgangsstoffer til eksplosivstoffer m.v. med senere ændringer og bekendtgørelse om udgangsstoffer til eksplosivstoffer overholdes.

§ 3. Efter § 1 b, stk. 1, i lov om våben og eksplosivstoffer kan Sikkerhedsstyrelsen til enhver tid mod behørig legitimation og uden retskendelse få adgang til erhvervsmæssige lokaler og transportmidler til brug for styrelsens kontrol.

Stk. 2. Politiet yder om nødvendigt bistand til gennemførelse af Sikkerhedsstyrelsens kontrol.

§ 4. Sikkerhedsstyrelsen kan som led i kontrollen efter § 2 foretage prøvekøb af udgangsstoffer til eksplosivstoffer, som er omfattet af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2019/1148 af 20. juni 2019 om markedsføring og anvendelse af udgangsstoffer til eksplosivstoffer m.v. med senere ændringer og bekendtgørelse om udgangsstoffer til eksplosivstoffer, under brug af skjult identitet. Prøvekøb kan foretages i såvel fysiske butikker som webshops og onlinemarkedspladser m.v.

Stk. 2. Sikkerhedsstyrelsen kan kræve udgiften ved køb efter stk. 1 refunderet hos sælger, herunder fragtomkostninger og administrationsgebyr m.v.

§ 5. Sikkerhedsstyrelsen kan i kontroløjemed i nødvendigt omfang i forhold til Sikkerhedsstyrelsens opgaver indsamle og behandle, herunder foretage samkøring af oplysninger fra andre offentlige myndigheder og fra offentligt tilgængelige kilder.

Stk. 2. Sikkerhedsstyrelsen kan i kontroløjemed i nødvendigt omfang i forhold til Sikkerhedsstyrelsens opgaver behandle, herunder foretage samkøring af oplysninger, som myndigheden ud over de tilfælde, der er nævnt i stk. 1, kommer i besiddelse af.

Stk. 3. Sikkerhedsstyrelsen kan i kontroløjemed i nødvendigt omfang i forhold til Sikkerhedsstyrelsens opgaver indsamle og behandle, herunder foretage samkøring af ikke offentligt tilgængelige oplysninger fra offentlige og private virksomheder og erhvervs- eller forbrugerorganisationer.

§ 6. Sikkerhedsstyrelsen kan træffe afgørelse om forhold, der strider mod artikel 5, 7, 8 og 9, stk. 1-2, og stk. 4-6, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2019/1148 af 20. juni 2019 om markedsføring og anvendelse af udgangsstoffer til eksplosivstoffer m.v. med senere ændringer og bekendtgørelse om udgangsstoffer til eksplosivstoffer.

Stk. 2. Sikkerhedsstyrelsen kan udstede påbud til erhvervsdrivende, der ikke lever op til forpligtelserne i artikel 5, 7, 8 og 9, stk. 1-2 og stk. 4-6, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2019/1148 af 20. juni 2019 om markedsføring og anvendelse af udgangsstoffer til eksplosivstoffer m.v. med senere ændringer og bekendtgørelse om udgangsstoffer til eksplosivstoffer, om at:

- 1) Indføre eller tilpasse procedurer til overholdelse af den pågældendes forpligtelser efter forordningens artikel 7, 8 og 9.
- 2) Instruere ansatte, der deltager i salg af regulerede udgangsstoffer til eksplosivstoffer, jf. forordningens artikel 7, stk. 2.
- 3) Sikre forsvarlig opbevaring af udgangsstoffer til eksplosivstoffer i overensstemmelse med § 5 i bekendtgørelsen om udgangsstoffer til eksplosivstoffer.
- 4) Stoppe salg og udlevering af et udgangsstof til eksplosivstoffer.
- 5) Trække et udgangsstof til eksplosivstoffer tilbage fra kunder.
- 6) Tilbagekalde et udgangsstof til eksplosivstoffer fra kunder.

Stk. 3. Sikkerhedsstyrelsen kan udstede påbud til onlinemarkedspladser, der ikke lever op til forpligtelserne i artikel 5, 7, 8 og 9, stk. 1-2 og stk. 4-6, i den i stk. 2, nævnte forordning og bekendtgørelse, om at:

- 1) Træffe foranstaltninger i medfør af forordningens artikel 7, stk. 3, til sikring af, at onlinemarkedspladsens brugere underrettes om deres forpligtelser i henhold til forordningen, når de gør regulerede udgangsstoffer til eksplosivstoffer tilgængelige gennem onlinemarkedspladsens tjenester.
- 2) Træffe foranstaltninger i medfør af forordningens artikel 8, stk. 5, der bidrager til, at brugerne af onlinemarkedspladsen overholder deres forpligtelser i henhold til forordningens artikel 8, når brugerne gør udgangsstoffer til eksplosivstoffer underlagt begrænsninger tilgængelige gennem onlinemarkedspladsens tjenester.
- 3) Indføre eller tilpasse procedurer efter forordningens artikel 9, stk. 2, til afsløring af mistænkelige transaktioner tilpasset det specifikke miljø, hvori de regulerede udgangsstoffer til eksplosivstoffer gøres tilgængelige.

Stk. 4. Sikkerhedsstyrelsen kan i påbud efter stk. 2 og 3 fastsætte en frist for påbuddets efterkommelse.

Indberetning til Kommissionen

§ 7. Sikkerhedsstyrelsen foretager indberetning til Europa-Kommissionen i medfør af artikel 19 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2019/1148 af 20. juni 2019 om markedsføring og anvendelse af udgangsstoffer til eksplosivstoffer m.v. med senere ændringer.

Straf

§ 8. Medmindre strengere straf er foreskrevet efter anden lovgivning, straffes med bøde eller fængsel indtil 4 måneder eller under skærpende omstændigheder fængsel indtil 2 år, den, der overtræder eller undlader at efterkomme et påbud efter § 6, stk. 1-3.

§ 9. Der kan pålægges selskaber mv. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

Ikrafttræden

§ 10. Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. februar 2021.